

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/67/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213010449
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2213010449.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného A. A., nar. XX.XX.XXXX v R., pre prečin nevyplatenia mzdy a odstúpného podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/111/2013-555 zo dňa 17.03.2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 29.03.2022 v Trnave, takto:

r o z h o d o l :

I.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 285 písm. b) Trestného poriadku sa obžalovaný A. A., nar. XX.XX.XXXX v R., trvale bytom R. č. XXX, okr. Dunajská Streda

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby Okresnej prokuratúry Dunajská Streda č. 2 Pv 943/11-20 zo dňa 13.06.2013 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nevyplatenia mzdy a odstúpného podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

v období od 15. februára 2009 do 15. septembra 2009 v obci Bodíky č. 193, okr. Dunajská Streda ako zodpovedný zástupca podnikateľského subjektu pod obchodným menom A. A. - Double R so sídlom Bodíky č. 173, okr. Dunajská Streda, IČO: 34 249 702 nevyplatil splatnú mzdu a príslušné náhrady mzdy za mesiac január roku 2009 až august 2009 zamestnancovi C. J. v celkovej sume 1.483,70 eur, na ktorej vyplatenie mal nárok, hoci v deň splatnosti mzdy firma disponovala s potrebným množstvom finančných prostriedkov na jej výplatu, čím poškodenému C. J. spôsobil škodu vo výške 1.483,70 eur

pretože skutok n i e j e trestným činom.

II.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku sa poškodený C. J., nar. XX.XXXXXX, trvale bytom R. XX odkazuje so svojim nárokom na náhradu škody na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým (v poradí tretím) rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/111/2013-555 zo dňa 17.03.2021 okresný súd obžalovaného A. A., nar. XX.XX.XXXX uznal vinným zo spáchania prečinu nevyplatenia mzdy a odstúpného podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

v období od 15. februára 2009 do 15. septembra 2009 v obci R. č. XXX, okr. Dunajská Streda ako zodpovedný zástupca podnikateľského subjektu pod obchodným menom A. A. - Double R so sídlom Bodíky č. 173, okr. Dunajská Streda, IČO: 34 249 702 nevyplatil splatnú mzdu a príslušné náhrady mzdy za mesiac január roku 2009 až august 2009 zamestnancovi C. J. v celkovej sume 1.483,70 eur, na ktorej vyplatenie mal nárok, hoci v deň splatnosti mzdy firma disponovala s potrebným množstvom finančných prostriedkov na jej výplatu, čím poškodenému C. J. spôsobil škodu vo výške 1.483,70 eur.

Za tento skutok obžalovanému uložil podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona a § 36 písm. j) Trestného zákona peňažný trest vo výške 800 eur. Pre prípad zmarenia peňažného trestu obžalovanému podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 1 rok.

O náhrade škody rozhodol podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku tak, že obžalovanému uložil povinnosť nahraďiť poškodenému C. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XX, škodu vo výške 1.483,70 eur a zároveň podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal poškodeného so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody na civilný proces.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 555-557.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd prvýkrát vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 05.03.2014 tak, že obžalovaného uznal vinným zo spáchania skutku na podklade obžaloby, uložil obžalovaného podmienený trest odňatia slobody a zároveň ho zaviazal na náhradu škody poškodenému. Po podaní odvolania obžalovaným tunajší odvolací súd uznesením č.k. 6To/69/2014-335 tento rozsudok zrušil v celom rozsahu, a prikázal okresnému súdu doplniť a zopakovať dokazovanie, za účelom zistenia celkovej konštrukcie spoločnosti obžalovaného, nariadenia auditu spoločnosti obžalovaného, pripojenia spisu sp. zn. 11C/63/2011, opakovaného posúdenia pracovnej zmluvy, a tiež opakovaného vyhodnotenia opodstatnenosti krátenia mzdy obžalovaného. Okresný súd vo veci rozhodol druhýkrát, rozsudkom zo dňa 06.06.2018, ktorým obžalovaného podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, konštatujúc, že skutok nie je trestným činom. V tomto druhom rozsudku okresný súd poukázal na doplnenie znaleckého posudku znalkyne Ing. Andrey Tánczosovej, z ktorého doplnenie vyplynulo, že nie je možné bezpečne či firma obžalovaného mala na účte dostatok finančných prostriedkov, keďže nevedela riadne zistiť štruktúru zamestnancov, ich zaradenie a nebola urobená mimoriadna uzávierka za sledované obdobie od 15.2.2009 do 15.9.2009, pričom za rok 2008 spoločnosť obžalovaného vygenerovala zisk 2.500 eur, v roku 2009 stratu vo výške 37.000 eur. Tento (v poradí druhý) rozsudok bol opätovne tunajším odvolacím súdom zrušený, a to uznesením č.k. 6To/95/2018-503, ktorým odvolací súd nariadil okresnému súdu povinnosť doplniť dokazovanie opätovným výsluchom znalkyne s cieľom objektívne odprezentovať chod a finančný status spoločnosti obžalovaného v rozhodnom období. Okresný súd po vrátení veci opätovne vypočul znalkyňu Ing. Tánczosovú, ktorá uviedla, že vie odprezentovať chod a finančný status spoločnosti obžalovaného len na základe predložených podkladov, a to daňových priznaní za rok 2008 až 2010. K finančnému chodu spoločnosti obžalovaného uviedla, že spoločnosť obžalovaného za rok 2008 vygenerovala zisk vo výške 12.529,58 eur (príjmy a mzdy činili 3.400 eur, príspevky a poistné 3.400 eur, pohľadávka firmy bola vo výške 2.784 eur) a záväzky činili 12.736,54 Eur. V roku 2009 klesol zisk z 244.000 eur na 21.000 eur, výdavky v roku 2009 činili 58.000 eur. Príjem z predaja výrobkov a služieb bol vo výške 5.547 eur, ostatné príjmy v sume 15.458 eur. Mzdy činili 4.288 eur a platby do fondov 3.238 eur. Znalkyňa ďalej uviedla, že spoločnosť obžalovaného mala v rozhodnom období vo svojej pokladni potrebné množstvo finančných prostriedkov na výplatu mzdy alebo rozdiel mzdy okrem mesiaca september. Ďalej znalkyňa poukázala na to, že aj keď zistila mínusový stav na bankovom účte spoločnosti obžalovaného ako zamestnávateľa, uvedený mínusový stav nemá zmysel skúmať z hľadiska hotovosti peňazí, nakoľko toto znamená záväzok podnikateľského subjektu voči bankovej inštitúcii, je to dlh voči banke. Z pripojenej tabuľky na č.l. 408 vyplýva, že dňa 15.02.2009 spoločnosť mala na pokladni 6.903,53 eur, 15.03.2009 mala 3.990,25 eur, 15.04.2009 mala 429,95 eur, 15.05.2009 mala 3.951,94 eur, 15.06.2009 mala 3.243,51 eur, 15.07.2009 mala firma v pokladni mínus 694,48 eur, ale dňa 31.07.2009 v pokladni sa nachádzalo 6.474,14 eur, 15.08.2009 v pokladni bolo 4.543,98 eur a 15.09.2009 bolo v pokladni 5.226,18 eur. Z uvedeného vyplynulo, že obžalovaný mal v rozhodnom čase dostatok finančných prostriedkov na výplatu mzdy poškodeného. Okresný súd zohľadnil aj to, že spoločnosť obžalovaného v kritickom období zamestnávala okrem poškodeného ďalšiu fyzickú osobu, a to do 31.07.2009. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd uzavrel, že zamestnávateľ (spoločnosť obžalovaného) v

čase splatnosti výplaty mal dostatok finančných prostriedkov v pokladni spoločnosti a uvedené finančné prostriedky nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti právnickej osoby a tak zväžiac aj závery inšpektorátu práce súd konanie obžalovaného po objektívnej ako aj subjektívnej stránke kvalifikoval ako prečin nevyplatenia mzdy a odstúpného podľa § 214 odsek 1 Trestného zákona. Pri ukladaní trestu zistil, že obžalovaný doposiaľ súdne trestaný, ktorú okolnosť vyhodnotil ako poľahčujúcu v zmysle § 36 písmeno j) Trestného zákona a dospel k záveru, že uloženie peňažného trest aj vzhľadom na odstup času, ktorý uplynul od vykonania skutku postačí na nápravu a prevýchovu obžalovaného. O náhrade škody rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého rozsudku.

Proti tomuto rozsudku zahlásil odvolanie prostredníctvom obhajcu obžalovaný na hlavnom pojednávaní, ktoré písomne odôvodnil na č.l. 562-566.

Obžalovaný v odvolaní aj naďalej trvá na svojej nevine, spáchania skutku sa nedopustil. Nie je pravdou, že by poškodenému nevyplatil mzdu. Súčasťou pracovnej zmluvy bolo ustanovenie, podľa ktorého bola mzda poškodeného závislá od prosperity spoločnosti obžalovaného, pričom zamestnávateľ (obžalovaný) bol oprávnený mzdu poškodeného krátiť. S uvedenou skutočnosťou sa súd nijako nevysporiadal. Obžalovaný postupoval v zmysle zákonných ustanovení, dohodnutá mzda zároveň bola vyššia ako minimálna mzda v rozhodnom období. Obžalovaný sa s poškodeným už pri podpise pracovnej zmluvy dohodol na mzdových podmienkach tak, ako boli určené v pracovnej zmluve. Doplnenie znaleckého posudku jasne preukázalo, že obžalovaný bol od roku 2009 v dlhobovej ekonomickej kríze, pričom aj počas krízy poškodenému vyplácal krátenú mzdu. Poškodený klamal, keď vypovedal, že mu obžalovaný za uvedené dobu nevyplatil žiadnu mzdu. Toto tvrdenia vyvracia dôkaz predložený obžalovaným, z ktorého vyplýva, že poškodený riadne prevzal od obžalovaného krátenú mzdu. Naďalej tiež trvá na tom, že zo strany poškodeného ide o akt pomsty za to, že obžalovaný od poškodeného požadoval náhradu škody za totálnu škodu na vozidle, ktorú obžalovanému spôsobil práve poškodený. Konanie o náhradu tejto škody prebiehalo na Okresnom súde Dunajská Streda, pričom ani v tomto konaní poškodený neuvádzal, že by mu obžalovaný nevyplatil mzdu, nežiadal tiež započítať žiadnu pohľadávku. Až následne si poškodený vymyslel, že mu obžalovaný nevyplatil mzdu. Je tiež ťažko uveriteľné, že by obžalovaný poškodenému nevyplatil mzdu a poškodený by po celú dobu trvania pracovného pomeru pracoval u obžalovaného zadarmo bez nároku na mzdu. Obžalovaný riadne odovzdal poškodenému mzdu ako aj výplatné pásky, čo poškodený potvrdil svojim podpisom. Poškodený ani pri prevzatí mzdy nevzniesol žiadne námietky voči krátenej mzde. Vyplatená mzda zodpovedala zmluvným podmienkam v pracovnej zmluve. Obžalovaný nemal v úmysle nevyplatiť mzdu poškodenému, vyplácal mu mzdu krátenú, pridržiavajúc sa pracovnej zmluvy. V čase vyplatenie miezd poškodený s obžalovaným nemali žiadne konflikty, poškodený mohol namietať voči krátenej mzde, mohol tiež ukončiť pracovný pomer, čo však neurobil, a čo dosvedčuje to, že obžalovaný poškodenému krátenú mzdu riadne vyplatil. Mzda bola dojednaná pohyblivo, preto konanie, ktorým uhradil poškodenému krátenú mzdu nemôže byť trestným. V rozhodnom čase bolo podnikanie obžalovaného v strate, čo nesporne vyplýva z dokladov účtovníctva, ktoré v konaní predložil. Obžalovaný bol na podnikateľských bankových účtov v mínusovom stave, svoje debet nevedel splácať. Následne si finančné prostriedky musel požičať od rodiny, aby mohol zaplatiť nevyhnutné prevádzkové náklady spoločnosti. V pokladni neboli žiadne hotovostné peniaze, tieto boli zaúčtované v pokladničnej knihe bez toho, aby skutočne v pokladni boli. Všetky finančné prostriedky boli použité na zaplatenie prevádzkových nákladov (leasing, PHM). Všetky vtedajšie príjmy spoločnosti boli tvorené pôžičkami, ktoré išli na splácanie prevádzkových nákladov spoločnosti. Všetky pôžičky boli viazané na platenie leasingových vozidiel. Znalkyňa sa nevedela vyjadriť k otázke zloženia príjmov a výdavkov. Príjmy do pokladne boli tvorené len papierovo, reálne sa tam nenachádzali. Po zrušení a vrátení veci okresnému súdu znalkyňa z odboru účtovníctva bola opätovne vypočutá, avšak opätovne len zopakovala skutočnosti skôr uvedené. Zároveň nevedela odpovedať na ťažiskové otázky súdu, nevedela uviesť a zistiť prevádzkové náklady za jednotlivé mesiace v období od 01/2009 do 08/2009. Obžalovaný ďalej poukázal, že v čase výsluchu znalkyne uplynula doba 10 rokov od povinnosti archivácie dokladov. Znalkyňa obžalovaného navyše ani nevyzvala na súčinnosť, jedine súd vyzval obžalovaného na predloženie dokladov mzdovej agentúry všetkých zamestnancov v kritickom období. Obžalovaný poukazuje na rozpory z doplnení znaleckého posudku pokiaľ ide o vyplatenú mzdu poškodenému za mesiac august 2009 keď v znaleckom posudku znalkyňa uviedla sumu 318,25 eur, pričom v doplnení uvádza sumu 225,41 eur. Podľa obžalovaného nie je pravdivé tvrdenie znalkyne o tom, že v rozhodnom čase mal dostatok finančných prostriedkov na vyplatenie mzdy v pokladni a že je možné oddeliť stav finančných prostriedkov na účte od stavu pokladne. Znalkyňa nelogicky s tvrdením o dostatku finančných prostriedkov tvrdila, že stav pokladne

za február 2009 bol 9,77 eur, marec 2009 -429,95 eur, jún 2009 -694,48 eur. Znalčka zároveň v doplnení znaleckého posudku uviedla, že príjmy spoločnosti obžalovaného za rok 2009 boli v celkovej výške 21.005 eur a výdavky len na prevádzkové náklady predstavovali 46.010 eur. Z uvedeného je jednoznačné, že obžalovaný bol v rozhodnom čase v hospodárskej stagnácii. Trvá na tom, že v rozhodnom čase nemal dostatok prostriedkov na vyplatenie mzdy poškodeného. Je zarážajúce, ako mohol okresný súd obžalovaného uznať vinným, keď opätovný výsluch znalčky nepriniesol žiadne nové skutočnosti. Orgány činné v trestnom konaní neskúmali ako a kde boli použité finančné prostriedky, ktoré mal obžalovaný k dispozícii. Znalčka sa nevedela vyjadriť k otázkam, ktoré uložil objasniť odvolací súd v zrušujúcom uznesení a okresný súd aj napriek tomu uznal obžalovaného vinným. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a obžalovaného spod obžaloby oslobodil.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 29.03.2022 za prítomnosti zástupkyne Krajskej prokuratúry v Trnave a obhajcu obžalovaného, na ktorom oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním obžalovaného, odpisom registra trestov na obžalovaného ako aj s podstatným obsahom spisu. Verejného zasadnutia sa nezúčastnil obžalovaný, ktorý svoju neúčast ospravedlnil a požiadal o konanie v jeho neprítomnosti (č.l. 588 spisu). Poškodený sa nezúčastnil verejného zasadnutia, bol upovedomený o termíne verejného zasadnutia. Obhajca obžalovaného sa pridržiaval písomných dôvodov odvolania a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vo veci rozhodol sám tak, že obžalovaného oslobodí spod obžaloby. Zástupkyňa Krajskej prokuratúry v Trnave navrhla odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení preskúmvacej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v

ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Tdo 36/2015 zo dňa 25. augusta 2015).

Podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona, kto ako štatutárny orgán právnickej osoby alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnávateľom, alebo ich prokurista nevyplatí svojmu zamestnancovi mzdu, plat alebo inú odmenu za prácu, náhradu mzdy alebo odstupné, na ktorých vyplatenie má zamestnanec nárok, v deň ich splatnosti, hoci v tento deň mal peňažné prostriedky na ich výplatu, ktoré nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti právnickej osoby alebo činnosti zamestnávateľa, ktorý je fyzickou osobou, alebo vykoná opatrenia smerujúce k zmareniu vyplatenia týchto peňažných prostriedkov, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Objektom tohto trestného činu je nárok zamestnanca na mzdu, resp. iné plnenie voči zamestnávateľovi, ktorý vyplýva z pracovného alebo obdobného pomeru. Objektívna stránka spočíva alternatívne v nevyplatení mzdy, platu alebo inej odmeny za prácu, náhrady mzdy alebo odstupného ako aj vo vykonaní opatrení smerujúcich k zmareniu vyplatenia týchto peňažných nárokov. Subjektom (špeciálnym) je štatutárny orgán právnickej osoby alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnávateľom, alebo ich prokurista. Subjektívna stránka vyžaduje úmyselné zavinenie.

V prípade tohto trestného činu sa vyskytuje nepovinný znak objektívnej stránky skutkovej podstaty, a to čas spáchania skutku pojmovo vyjadrený ako „v deň splatnosti“. Podmienkou trestnosti nevyplatenia platu v zmysle tohto ustanovenia je, aby zamestnávateľ mal finančné prostriedky, a to v deň splatnosti na výplatu týchto nárokov. Preto, ak páchatel nemal finančné prostriedky v deň splatnosti, nie je trestne zodpovedný za nesplnenie záväzku, a to ani vtedy, ak finančné prostriedky mal deň predtým alebo deň po tom, avšak v deň splatnosti ich nemal. Pre vykonanie opatrení smerujúcich k zmareniu vyplatenia týchto peňažných prostriedkov sa tento čas nevzťahuje, štatutárny orgán môže vykonať opatrenia na zmareniu vyplatenia aj pred dňom splatnosti. Pre trestnosť tohto trestného činu sa rovnako vyžaduje to, aby páchatel peňažné prostriedky nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti právnickej osoby alebo činnosti zamestnávateľa, ktorý je fyzickou osobou. Štatutárnym orgánom právnickej osoby je osoba alebo osoby, ktoré sú podľa zakladacej listiny, zmluvy o zriadení právnickej osoby alebo zo zákona oprávnené robiť právne úkony za právnickú osobu. Podmienky pre štatutárne orgány pri jednotlivých druhoch právnických osôb ako obchodných spoločností a družstiev stanovuje zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, pričom pri spoločnosti s ručením obmedzeným (ako je tomu v tomto prípade) je štatutárnym orgánom jeden alebo viac konateľov. Mzdou je peňažné plnenie alebo plnenie peňažnej hodnoty (naturálna mzda) poskytované zamestnávateľom zamestnancovi za prácu. Zmarením vyplatenia sa rozumie činnosť zodpovedných osôb, ktorá smeruje k tomu, aby sa uvedené dávky zamestnancovi nevyplatili. Podstatou takéhoto konania je predovšetkým cieľ, aby neboli prostriedky v deň splatnosti k dispozícii (prevedenie na účet inej spoločnosti, môže ísť aj o splatenie iných faktúr a pod.). Trestný čin je dokonaný po splnení podmienok buď nevyplatením platu alebo ďalších náležitostí v deň ich splatnosti, alebo vykonaním opatrení smerujúcich k zmareniu vyplatenia. Pre zánik trestnosti trestného činu nevyplatenie mzdy a odstupného platia špeciálne ustanovenia, podľa ktorých trestnosť trestného činu nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 Trestného zákona zaniká aj vtedy, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchatel svoju povinnosť dodatočne splnil najneskôr do 60 dní od dokonania trestného činu (§ 86 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona).

Podľa čl. 3 veta prvá zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce (ďalej len „ZP“), zamestnanci majú právo na mzdu za vykonanú prácu, na zaistenie bezpečnosti a ochranu zdravia pri práci, na odpočinok a zotavenie po práci.

Podľa § 47 ods. 1 písm. a) ZP, odo dňa, keď vznikol pracovný pomer, zamestnávateľ je povinný prideľovať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy, platiť mu za vykonanú prácu mzdu, utvárať podmienky na plnenie pracovných úloh a dodržiavať ostatné pracovné podmienky ustanovené právnymi predpismi, kolektívnou zmluvou a pracovnou zmluvou.

Podľa § 119 ods. 1 ZP, mzda nesmie byť nižšia ako minimálna mzda podľa osobitného predpisu.

Podľa § 119 ods. 2 veta prvá ZP, mzdové podmienky zamestnávateľ dohodne s príslušným odborovým orgánom v kolektívnej zmluve alebo so zamestnancom v pracovnej zmluve.

Odvolačný súd sa po preskúmaní celého obsahu spisu nestotožnil so záverom okresného súdu o preukázaní viny obžalovaného, pretože výsledky vykonaného dokazovania nielenže neposkytujú relevantné dôkazy o naplnení všetkých znakov skutkovej podstaty prečinu podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona, ale aj preto, že skutok, pre ktorý bolo obžalovanému vznesené obvinenie podľa názoru odvolacieho súdu nie je trestným činom vychádzajúc pritom z celkovej dôkaznej situácie.

Okresný súd ustálil vinu obžalovaného zo spáchania skutku tým, že obžalovaný nevyplatil poškodenému celú splatnú mzdu dohodnutú v pracovnej zmluve zo dňa 12.01.2009. Podstatou protiprávneho konania obžalovaného ako zamestnávateľa (spoločnosť A. A. - Double R, s.r.o.) tak malo byť nevyplatenie dohodnutej mzdy a náhrad mzdy, na ktorú mal poškodený ako zamestnanec obžalovaného nárok, a to v lehote splatnosti mzdy za obdobie mesiacov február 2009 až september 2009, celkom v sume 5.311,20 eur (8x 663,90 eur).

Medzi obžalovaným ako zamestnávateľom a poškodeným ako zamestnancom vznikol pracovnoprávny vzťah, a to na základe pracovnej zmluvy zo dňa 12.01.2009, súčasťou ktorej boli dohodnuté mzdové podmienky, a to v čl. 4. Podľa čl. 4 pracovnej zmluvy bola ako pravidelná mesačná mzda poškodeného určená suma 20.000 Sk.- (t.j. 663,90 eur), avšak s doložkou, že mzda bude závislá od prosperity spoločnosti obžalovaného, pričom v prípade dlhodobej stagnácie môže zamestnávateľ (obžalovaný) krátiť mzdu zamestnanca (poškodeného), a to až do výšky minimálnej mzdy. Pracovnú zmluvu na znak súhlasu riadne podpísali obe zmluvné strany bez výhrad. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že mzda poškodeného bola podmienená hospodárskymi výsledkami zamestnávateľa, s čím poškodený súhlasil, a teda obžalovaný bol oprávnený na krátenie mzdy poškodenému.

Poškodený spočiatku tvrdil, že mu obžalovaný nezaplatil mzdu vôbec, následne už vypovedal, že mu obžalovaný nevyplatil mzdu v rozsahu v akom mal. Z výplatných pásov predložených obžalovaným, z ktorých mimo iného vychádzala aj znalkyňa Ing. Andrea Tánczosová pri vypracovaní znaleckého posudku vyplýva, že za sporné obdobie (február 2009 až september 2009) obžalovaný poškodenému vyplatil krátenú mzdu (v zmysle čl. 4 pracovnej zmluvy), a to nasledovne: január 2009 vo výške 318 eur, február 2009 vo výške 253 eur, marec 2009 vo výške 231 eur, apríl 2009 vo výške 231 eur, máj 2009 vo výške 263 eur, jún vo výške 231 eur, júl 2009 vo výške 222 eur, august 2009 vo výške 318 eur. Z uvedeného prehľadu je zrejmé minimálne to, že k vyplateniu krátenej mzdy obžalovaným (zamestnávateľom) došlo, poškodený prevzatie sumy vlastnoručne podpísal. Je však zrejmé, že k vyplateniu mzdy v celkovej výške 663,90 eur mesačne v rozhodnom období nedošlo, k čomu je však nutné pripomenúť, že krátenie mzdy si zmluvné strany dohodli priamo v pracovnej zmluve.

Za účelom preukázania dôvodu krátenia mzdy (dôvodom krátenia mzdy mala byť ekonomická stagnácia spoločnosti obžalovaného) bolo vykonané dokazovanie znaleckým posudkom č. 11/2012 Znalkyne Ing. Andrey Tánczosovej z odboru ekonómia a manažment, účtovníctvo a daňovníctvo a jeho doplnením č. 2. Zo znaleckého posudku, jeho doplnenia ako aj výsluchu znalkyne jednoznačne vyplynulo, že za obdobie roku 2008 spoločnosť obžalovaného dosahovala zisk 12.529,58 eur, pričom následne v roku 2009 (t.j. v čase trvania pracovného pomeru poškodeného) spoločnosť dosiahla výraznú stratu, a to -37.081,15 eur a v roku 2010 naďalej stratu vo výške -16.749,26 eur. Znalkyňa počas výsluchu uviedla nielen to, že pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzala z daňových priznaní, ale aj to, že spoločnosť obžalovaného sa počas obdobia 2009 a 2010 dostala do hlbkej straty. Znalkyňa sa nevedela vyjadriť k hospodáreniu spoločnosti obžalovaného počas rozhodného obdobia, pretože nemala k dispozícii všetky potrebné účtovné doklady (Hlavná kniha, kniha záväzkov, a pod.). Znalkyňa mala k dispozícii výlučne mzdové listy poškodeného a tiež daňové priznania, ktoré však na preukázanie kondície spoločnosti, a to najmä solventnosti a schopnosti riadne vyplácať mzdy nepostačovali. Obžalovaný opakovane poukazoval na výrazné straty, zmenu hospodárskej situácie spoločnosti, mínusové zostatky na podnikateľských účtoch spoločnosti, čo potvrdila nielen znalkyňa aj jeho účtovníčka, svedkyňa L. A.. Obžalovaný a svedkyňa zhodne uviedli, že peniaze v pokladni boli vedené len formálne, avšak fyzicky sa v pokladni nenachádzali. Znalkyňa pri svojom závere o držbe finančných prostriedkov v pokladni obžalovaného vychádzala len z účtovného dokladu, ktorý však obžalovaný spochybňoval. Doposiaľ sa tak nepodarilo ustáliť, či obžalovaný skutočne mal finančnú hotovosť v pokladni, a teda mal dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie mzdy poškodeného. Pokiaľ by aj finančné prostriedky v pokladni mal, znalkyňa uviedla, že vyrovnaním vysoko mínusových zostatkov na účte by už obžalovaný nemal dostatok prostriedkov na vyplatenie mzdy poškodenému. Znalkyňa sa navyše nevedela vyjadriť (pre

nedostatok účtovných dokladov) či aj eventuálne finančné prostriedky mohli byť použité na prevádzkové náklady spoločnosti a tieto ani neskúmala, opäť pre absenciu dokladov.

Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že skutok sa stal, obžalovaný nevyplatil poškodenému mzdu v akom sa zaviazal v pracovnej zmluve, zaplatil mu mzdu krátenú, na čo bol podľa pracovnej zmluvy oprávnený. Z vykonaného dokazovania sa nepodarilo bezpečne preukázať, či obžalovaný skutočne mal dostatok finančných prostriedkov na úhradu mzdy a tiež to, či eventuálne tieto prostriedky boli či neboli použité na prevádzkové náklady spoločnosti.

Vinu obžalovaného spochybňuje tiež to, že pokiaľ by obžalovaný poškodenému nevyplatil čo i len časť mzdy, ako pôvodne poškodený tvrdil, je otázne, prečo poškodený zotrval v pracovnom pomere bez mzdy, počas pracovného pomeru dobrovoľne súhlasil s pridelením inému zamestnávateľovi (spoločnosti DLB, s.r.o.), nevyzval obžalovaného na doplatenie (resp. riadne vyplatenie) mzdy, a tiež nežiadal o započítanie vzájomnej pohľadávky v konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11C/63/2011, v ktorom bol práve poškodený zaviazaný na náhradu škody obžalovanému (titulom náhrady škody pri plnení pracovných povinností). Poškodený sa rozhodol nezaplatenú časť mzdy domáhať až s odstupom niekoľkých rokov, čo vyvoláva pochybnosti o možnej motivácii práve z dôvodu spôsobenia škody poškodeného obžalovanému počas trvania pracovného pomeru.

O vine obžalovaného nesvedčia ani výsledky protokolu Inšpektorátu práce, ktorý vytkol obžalovanému pochybenie, ktoré spočívalo v nariadení pracovného voľna počas dní, počas ktorých zamestnávateľ z dôvodu straty zákaziek nemal pre poškodeného prácu. V takom prípade mal zamestnávateľ (obžalovaný) za dni, počas ktorých nemal pre poškodeného prácu jeho priemerný mesačný zárobok. Mimo iného, i táto skutočnosť svedčí práve naopak o tom a podporuje tým obhajobu obžalovaného, že v roku 2009 došlo k poklesu príjmov, ekonomickej stagnácii, ktoré viedli k stratovým hospodárskym výsledkom.

Zhrnúc vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že v danej veci obžalovaný svojim konaním nielenže nenaplnil skutkovú podstatu trestného činu podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona kvôli absencii objektívnej stránky, ale skutok, pre ktorý je stíhaný nie je trestným činom, pretože obžalovaný preukázateľne časť mzdy (krátenú mzdu) poškodenému zaplatil, o tejto skutočnosti predložil súdu relevantný dôkaz s podpisom poškodeného, ktorý sa vyjadril, že časť mzdy mu skutočne vyplatená bola. Obžalovaný vyplatil poškodenému časť mzdy podľa podmienok, aké si obe zmluvné strany dohodli v pracovnej zmluve, a teda neporušil žiadnu povinnosť ani zákonom chránený záujem, postupoval v intenciách čl. 4 pracovnej zmluvy (mzdové podmienky).

Záverom je nutné dodať, že skutok, ktorého sa mal obžalovaný dopustiť nemal byť prejednávaný v trestnom konaní, nakoľko či už opodstatnenosť krátenia mzdy a následne doplatenie mzdy je nárokom vyplývajúcim z pracovnoprávneho vzťahu zamestnávateľa (obžalovaného) a poškodeného (zamestnanca) ako súkromnoprávneho vzťahu, ktorý je oprávnený riešiť súd v rámci civilného konania. Prípadné rozdiely či nedoplatky na mzde poškodeného je oprávnený riešiť súd v rámci civilného konania, v ktorom by mohol skúmať aj platnosť jednotlivých ustanovení pracovnej zmluvy, spôsob dohodnutia mzdy a následne aj výšku úhrad na mzdy.

Už Ústavný súd SR vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že trestné právo (trestný čin) s trestnoprávnou kvalifikáciou určitého konania, ktoré má súkromnoprávny základ, je potrebné považovať za ultima ratio, teda za krajný prostriedok, ktorý má význam predovšetkým celospoločenský, t. j. z hľadiska ochrany základných spoločenských hodnôt. V zásade však nemôže slúžiť ako prostriedok nahradzujúci ochranu práv a právnych záujmov jednotlivca v oblasti súkromnoprávných vzťahov, kde závisí predovšetkým na individuálnej aktivite jednotlivca, aby strážil svoje práva (vigilantibus iura scripta sunt), ktorým má súdna moc poskytovať ochranu. Je neprijateľné, aby túto ochranu aktívne preberali orgány činné v trestnom konaní, ktorých úlohou je ochrana predovšetkým celospoločenských hodnôt, nie priamo konkrétnych subjektívnych práv jednotlivca, ktoré svojou povahou spočívajú v súkromnoprávnej sfére. V právnom štáte je nepripustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, ak nie sú okrem toho splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, respektíve ak nie sú tieto predpoklady nespochybniteľné. (porovnaj Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 402/2008 zo dňa 01.04.2009).

V právnom štáte je neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, ak nie sú okrem toho splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, respektíve ak nie sú tieto predpoklady nespochybniteľné.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd poškodeného C. J., nar. XX.XXXXXX, trvale bytom R. XX odkázal so svojim nárokom na náhradu škody na civilný proces, a to vzhľadom na to, že mu takáto povinnosť explicitne vyplýva z predmetného ustanovenia.

Práve zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v celom rozsahu zrušil a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci sám rozhodol tak, že obžalovaného spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne podľa § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.